

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. január 25.
(OR. en)

5692/23

ENV 63
AGRI 29
FIN 82
PESTICIDE 5
PHYTOSAN 3
RECH 30
EDUC 31
JEUN 22
CONSOM 15
FORETS 4
RELEX 87

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. január 24.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 35 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A beporzókra vonatkozó uniós kezdeményezés felülvizsgálata A beporzókra vonatkozó új megállapodás

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 35 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 35 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.1.24.
COM(2023) 35 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A beporzókra szóló uniós kezdeményezés felülvizsgálata

A beporzókra vonatkozó új megállapodás

{SWD(2023) 18 final}

1. BEVEZETÉS

A vadon élő beporzók pusztulása és e jelenségnek az élelmezésbiztonságra, az emberi egészségre, az életminőségre és az ökoszisztéma működésére gyakorolt következményei komoly aggályokat vetnek fel a társadalom egészében. Emellett a jelenség – különösen a tudósok és a civil társadalom részéről – határozott fellépést tett szükségessé a beporzók pusztulását előidéző okok kezelése érdekében. Ennek egyik legújabb példája a „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!” elnevezésű európai polgári kezdeményezés¹, amely a méhbarátabb mezőgazdaságra való áttérésre szólít fel, és amelyet 2022 októberében sikerrel terjesztettek az Európai Bizottság elé, miután egymilliónál is több támogatói nyilatkozatot gyűjtöttek össze az uniós polgároktól.

Európában a haszonnövényfajok és a vadon élő növényfajok körülbelül négyötöde függ – legalábbis bizonyos mértékben – az állati beporzástól, amelyet rovarfajok ezrei végeznek. Ez az ökoszisztéma-szolgáltatás kézzelfogható gazdasági előnyökkel jár: a becslések szerint évente legalább 5 milliárd EUR-val járul hozzá az uniós mezőgazdasági termeléshez². Számszerűsítetlen marad a beporzók által nyújtott alapvető előnyök többsége, például hozzájárulásuk a táplálkozásbiztonsághoz és az egészséghez, illetve az ökoszisztéma egészségének és rezilienciájának fenntartásához a vadon élő növények beporzása útján.

Európa és a világ³ mégis a vadon élő beporzók számának drámai mértékű csökkenésével szembesül. Az Európai Vörös Lista szerint⁴ a méhek, nappali lepkék és zengőlegyek nagyjából minden harmadik fajának populációja mutat pusztulást. Ráadásul a méhek és nappali lepkék minden tizedik és a zengőlegyek minden harmadik faja a kihalás szélén áll. E számadatok már most kongatják a vészharangokat, pedig a teljes képet még nem is ismerjük. A beporzók állapotának jobb megértése még aggasztóbb helyzetet tárhat fel⁵.

A beporzók pusztulása az emberi jólétre és a természetre egyaránt veszélyt jelent. A beporzók elvesztése aláássa a hosszú távú mezőgazdasági termelékenységet, tovább súlyosbítva az egyéb tényezők, különösen az Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja miatt kialakult jelenlegi geopolitikai helyzet által befolyásolt tendenciát.

Az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye feleinek 2022 decemberében megrendezett 15. konferenciáján (COP15) globális erőfeszítések történtek a biológiai sokféleség válságának kezelésére. E globális erőfeszítéseket ambiciózus intézkedéseknek kell kísérniük a biológiai

¹ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000016_hu Az Európai Bizottság 2023-ban külön közleményben reagál majd erre az európai polgári kezdeményezésre.

² Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU. Statisztikai jelentés. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2021.

³ IPBES (2016). A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform értékelő jelentése a beporzókról, a beporzásról és az élelmiszer-termelésről.

⁴ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

⁵ A beporzókról szóló uniós kezdeményezést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2018) 302, 3. oldal.

sokféleség uniós szintű védelme és helyreállítása érdekében, amelynek szerves részét képezik a beporzók.

2018-ban a Bizottság elfogadta a vadon élő beporzók pusztulásának kezelésére szolgáló első uniós keretet, a beporzókról szóló uniós kezdeményezést⁶. Ez a kezdeményezés 2030-ig szóló hosszú távú célkitűzéseket, valamint rövid és középtávon végrehajtandó átfogó intézkedéscsomagot határozott meg. A kezdeményezés az érdekelt felek csoportjainak támogatását élvezi, és nagy közérdeklődést váltott ki. Az európai zöld megállapodás komoly lökést adott a kezdeményezés célkitűzéseinek.

A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia⁷ a természet uniós helyreállítására irányuló kötelezettségvállalások és célkitűzések részeként azt az általános célt tűzte ki, hogy 2030-ig visszafordítja a beporzók számának és sokféleségének csökkenését. A stratégia létrehozta az uniós biodiverzitási platformot is, amelynek keretében beporzókkal foglalkozó munkacsoport jött létre a beporzókra vonatkozó kezdeményezés fő irányítási platformjaként. Az európai zöld megállapodás keretébe tartozó egyéb kezdeményezések – például „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, a szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv, az erdészeti stratégia és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló stratégia⁸ – segítenek a beporzókat fenyegető veszélyek kezelésében.

E közlemény az érdekelt felekkel folytatott átfogó konzultációkra, valamint az Európai Parlament, a Tanács, a Régiók Bizottsága és az Európai Számvevőszék intézményi visszajelzéseire⁹ építve mutatja be a beporzókról szóló uniós kezdeményezés felülvizsgált cselekvési keretét. Meghatározza a beporzók pusztulásának 2030-ig való visszafordítása érdekében az EU és tagállamai által végrehajtandó intézkedéseket.

A felülvizsgálat a beporzókról szóló kezdeményezés végrehajtása terén elért haladás értékelését követi, amelyet a Bizottság 2021-ben végzett el¹⁰. Az értékelés azt mutatta, hogy bár a kezdeményezés továbbra is érvényes szakpolitikai eszköz, a beporzók pusztulásának megállítása és visszafordítása érdekében még jelentős kihívásokat kell leküzdeni. További intézkedésekre van szükség különösen a pusztulást kiváltó tényezők hatékony kezelése érdekében, megbízható nyomkövetési és irányítási mechanizmusokkal alátámasztva. Az értékelés kérte a kezdeményezés felülvizsgálatát, hogy teljesüljenek annak hosszú távú célkitűzései.

A felülvizsgálat a Számvevőszéknek a vadon élő beporzók védelmére irányuló uniós intézkedésekről szóló különjelentését¹¹ is követi. E jelentés hiányosságokat tárt fel a vadon élő beporzókat érintő főbb veszélyek kezelésére irányuló kulcsfontosságú uniós szakpolitikák terén, és azt ajánlotta, hogy a Bizottság értékelje, hogy szükség van-e további egyedi intézkedésekre a beporzókról szóló kezdeményezésben jelenleg nem tárgyalt veszélyek kezelése érdekében. Arra is rámutatott, hogy jobban kell integrálni a vadon élő beporzók védelmére irányuló fellépéseket a

⁶ [Uniós kezdeményezés a beporzókról](#), COM(2018) 395.

⁷ [A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia](#), COM(2020) 380.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_21_6687

⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/policy_en.htm

¹⁰ [Jelentés a beporzókkal kapcsolatos uniós kezdeményezés végrehajtása terén elért haladásról](#), COM(2021) 261 final.

¹¹ [A Számvevőszék 15/2020. számú különjelentése](#).

biodiverzitás megőrzésére és a mezőgazdaságra irányuló uniós szakpolitikai eszközökbe, valamint javítani szükséges a vadon élő beporzók peszticidekkel szembeni védelmét.

2022 júniusában a Bizottság javaslatot terjesztett elő a természet helyreállításáról szóló jogszabályra¹², amelynek célja a biodiverzitási stratégia törekvéseinek jogszabályba foglalása: a javaslat jogilag kötelező erejű célt tűz ki az uniós tagállamoknak arra, hogy 2030-ig fordítsák vissza a beporzó populációk pusztulását, és ezt követően is növekvő tendenciákat tartsanak fenn. A természet helyreállításáról szóló jogszabály és ez a beporzókról szóló felülvizsgált kezdeményezés kéz a kézben járnak: a jogalkotási javaslat rugalmasságot biztosít a tagállamoknak, hogy nemzeti helyreállítási terveikben döntsenek a cél eléréséhez szükséges leghatékonyabb intézkedésekről. A felülvizsgált kezdeményezésben szereplő, az uniós szakpolitikák széles körét felölelő intézkedések célja, hogy támogassák és kiegészítsék a természet helyreállításáról szóló javasolt jogszabályban előírt nemzeti helyreállítási intézkedéseket.

2. A BEPORZÓK PUSZTULÁSÁNAK VISSZAFORDÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ UNIÓS FELLÉPÉS

A beporzókról szóló felülvizsgált kezdeményezés három prioritás szerint határoz meg 2030-ig szóló célkitűzéseket és kapcsolódó intézkedéseket:

I.: A beporzók pusztulásával, valamint annak okaival és következményeivel kapcsolatos ismeretek bővítése

II.: A beporzók védelmének javítása és pusztulásuk okainak kezelése

III.: A társadalom mozgósítása, valamint a stratégiai tervezés és együttműködés előmozdítása minden szinten

E prioritások és a kapcsolódó intézkedések részleteit a következő fejezetek tartalmazzák. A melléklet táblázata felsorolja az összes intézkedést.

2.1. I. PRIORITÁS: A beporzók pusztulásával, valamint annak okaival és következményeivel kapcsolatos ismeretek bővítése

A beporzók segítségét célzó fellépésnek szilárd tudományos alapokon kell nyugodnia. 2018 óta jelentős előrelépés történt a beporzók védelméhez hasznosítható tudás összegyűjtése terén, ám az ismeretek továbbra is nagyon hiányosak. További erőfeszítések szükségesek a beporzók megbízható uniós nyomkövetési rendszerének létrehozásához, a kritikus értékelések és a téradatok elemzésének elvégzéséhez, valamint a célzott kutatási és innovációs tevékenységek előmozdításához.

Átfogó nyomkövetési rendszer létrehozása

A hatékony megőrzésüket és helyreállításukat célzó intézkedések bevezetéséhez a beporzó populációk elterjedésének, állapotának és tendenciáinak kellően pontos térbeli és időbeli részletességű feltérképezése szükséges. Ehhez megbízható uniós szintű nyomkövetési rendszerre van szükség, amely hosszú időn keresztül rendszeresen és gyakran szolgáltat

¹² [Az Európai Bizottság rendeletjavaslata a természet helyreállításáról](#), COM(2022) 304.

információkat. A Bizottság és a tagállamok a beporzók uniós monitoringrendszerének (EU-PoMS)¹³ technikai lehetőségeire épülő nyomonkövetési módszertanon dolgoznak. A beporzók abundanciájában és sokféleségében mutatkozó tendenciák precíz méréséhez és a pusztulás visszafordítása terén elért haladás megbízható értékeléséhez elegendő számú helyszínen kell nyomon követést végezni. A természet helyreállításáról szóló javasolt jogszabály értelmében a tagállamok szabványosított módszertan szerint lennének kötelesek évente nyomon követni a beporzó fajokat.

Emellett a beporzók pusztulását okozó főbb veszélyeket is figyelemmel kell kísérni. A mezőgazdasági tájak biológiai sokféleségének európai nyomon követésére (EMBAL) irányuló kezdeményezés¹⁴, amely a beporzók mezőgazdasági tájakon található élőhelyéről gyűjt adatokat, valamint az Insignia projekt¹⁵, amelynek célja a peszticidek és más szennyező anyagok nyomon követése a mézelő méhek biológiai indikátorként való használatával, hatékony módszereket kínál a beporzók élőhelyeinek állapotával és a környezetszennyezéssel kapcsolatos információk hiányosságok pótlására. E folyamatok hosszú távon szisztematikus végrehajtást igényelnek. A beporzók pusztulásának, illetve az okok és következmények nyomon követésére szolgáló integrált keretnek a DPSIR (hajtóerők, terhelések, állapot, hatás és válasz) beavatkozási modell szerinti létrehozása lehetővé tenné a releváns szakpolitikai intézkedések kimenetelének és eredményeinek nyomon követését.

A kutatás és az értékelés támogatása

Kutatási és innovációs tevékenységekre továbbra is szükség lesz az uniós kutatási és innovációs keretprogram – Horizont Európa –, valamint a nemzeti kutatási erőfeszítések által támogatott, szisztematikusan gyűjtött adatokra és információkra alapozott hasznosítható tudás létrehozásához. Jobban meg kell értenünk a beporzó közösségek taxonómiai és funkcionális sokféleségét és eloszlását, valamint a beporzókat és kölcsönhatásaikat fenyegető veszélyeket. Ez utóbbi különösen a beporzókat fenyegető, kevésbé értett veszélyekre vonatkozik (lásd II. prioritás).

A célzott természetvédelmi és helyreállítási intézkedések biztosításához szükséges lesz az olyan értékelési eszközök továbbfejlesztése is, mint a vörös lista értékelése és a fontos beporzó területek uniós szintű feltérképezése.

A kapacitásépítés és a tudásmegosztás előmozdítása

A nyomon követés és a kutatás erőforrás-igényes, a pénzügyi és emberi erőforrásokat pedig költséghatékony módon kell felhasználni. E téren segítséget jelenthet a kutatási infrastruktúra, a nyomonkövetési eszközök és a szakértelem stratégiai fejlesztése. Különösen fontos, hogy munka-, oktatási és képzési lehetőségek biztosítása útján növelhető legyen mind a hivatásos, mind a civil tudomány taxonómiai munkához szükséges kapacitása.

A meglévő online eszközöket, például a beporzókkal kapcsolatos uniós információs kaptárat és az európai biodiverzitási információs rendszert (BISE) teljes mértékben ki kell használni a nyomonkövetési eredmények, illetve a kutatás és az innováció útján nyert ismeretek

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

megosztásához. Ehhez uniós és nemzeti szintű szerepvállalásra van szükség, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával. A tudásmegosztás az adatokhoz való nyílt hozzáféréssel együtt növeli a közberuházások hatékonyságát, és biztosítja a tudományos-politikai folyamatok és a döntéshozatal átláthatóságát.

2.2. II. PRIORITÁS: A beporzók megőrzésének javítása és pusztulásuk okainak kezelése

A vadon élő beporzókat fenyegető fő veszélyek közé tartozik a földhasználat megváltozása (beleértve az urbanizációt), az intenzív mezőgazdasági gazdálkodási gyakorlat (beleértve a peszticidhasználatot), a környezetszennyezés (beleértve a fényszennyezést), az idegenhonos inváziós fajok és az éghajlatváltozás. A beporzók további terhelését okozó egyéb veszélyek is megjelenhetnek. Egyes veszélyeket – köztük az intenzív mezőgazdaságot és a peszticidhasználatot – más veszélyeknél mélyebben értünk. Jól ismertek a hatásaik enyhítését célzó megfelelő intézkedések. Sürgős szükség van ezen intézkedések fokozott ütemű bevezetésére.

Más veszélyek – köztük a vegyi anyagok, a légszennyező anyagok és a nehézfémek okozta szennyezés – esetében nincs elég ismeret a beporzókra gyakorolt hatás mértékének és eloszlásának becsléséhez, illetve a megfelelő beavatkozási stratégia megtervezéséhez. A beporzók pusztulásának tudományosan megalapozott válaszlépéséhez további nyomon követés, valamint kutatási és innovációs tevékenység szükséges.

A beporzó fajok és élőhelyek megőrzésének javítása

Az eltérő tájakon és földhasználatok mellett a beporzó populációkat többféle, egymással kölcsönhatásban lévő terhelés éri, tovább erősítve a káros hatásokat. Az ezek mérséklését célzó intézkedéseket tehát nem elszigetelten, hanem az ágazatok között összehangolva és jól megtervezve kell végezni a következetesség, a szinergiák és a költséghatékonyság biztosítása érdekében.

A beporzó fajok nagy diverzitásának gerincét a védett területek és a megfelelő területgazdálkodás képezik. Erre építve stratégiaileg megtervezett helyreállítási tevékenységeket kell alkalmazni a jól összekapcsolt, jó minőségű beporzó élőhelyek megfelelő területének biztosításához. A fajmegőrzési tervek¹⁶ kulcsfontosságú eszközt jelentenek egy ilyen stratégiai megközelítés összehangolásához, különösen a leginkább veszélyeztetett fajok esetében. E tervek információval szolgálnak az egyes fajok állapotát, ökológiáját, veszélyeit és aktuális megőrzési intézkedéseit illetően, továbbá felsorolják a fajok uniós mozgáskörzete védettségi helyzetének javításához szükséges legfontosabb intézkedéseket. A Bizottság jelenleg három megőrzési terv kidolgozását végzi a fenyegetett beporzó fajok bizonyos csoportjaihoz. Két terv az EU mezőgazdasági és erdészeti tájaira, a harmadik pedig egy meghatározott földrajzi területre, a Kanári-szigetekre vonatkozik. Véglegesítésük után a tervek széles körű bevezetését és megvalósítását különböző finanszírozási források, köztük a LIFE program támogatásával kell biztosítani.

¹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>

A beporzók megőrzését megfelelően integrálni kell a védett területek, különösen a Natura 2000 hálózat gazdálkodásába. Az élőhelyvédelmi irányelv által védett számos élőhelytípus alapvető fontosságú a beporzók számára. A beporzók mint jellemző fajok bevonása ezen élőhelyek védettségi helyzetének nyomon követésébe és értékelésébe elősegítené a beporzók megőrzésének észszerűsítését a Natura 2000 gazdálkodási tervekben.

A beporzók nyomon követésének bevezetése segíteni fogja a ritka és veszélyeztetett beporzó fajok jobb feltérképezését. Ezen információkat a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia keretében, a védett területek 30 %-os arányának 2030-ig történő elérésére vonatkozó uniós célkitűzéssel összefüggésben, a megőrzési és helyreállítási erőfeszítések finomhangolásához, illetve az új védett területek kijelöléséhez kell felhasználni.

A földhasználat és a földhasználat megváltozása, például a mezőgazdaság és az erdészet intenzívebbé válása, az urbanizáció és az infrastruktúra fejlesztése negatív hatással lehet a beporzókra, mivel csökkenti a beporzók élőhelyeinek elérhetőségét és növeli az élőhelyek felaprózódását. A természeti és kultúrtájakon integrált megközelítés szükséges az élőhelyek felaprózódásának ellensúlyozásához. Ez olyan élőhelyszakaszok stratégiaileg megtervezett hálózatával érhető el, amelyek együttese biogeográfiai és közigazgatási régiókat átszelő, összekapcsolt infrastruktúrát alkot a tájban. Ezek a beporzók számára kialakított ökológiai folyosók – amelyek javasolt elnevezése „Buzz Lines” – lehetővé tennék a fajok számára, hogy táplálékot, menedéket, fészkelő- és költőhelyeket keressenek. Ráadásul e folyosók az éghajlatváltozás által érintett fajok vándorlási útvonalaként működnének, ezáltal támogatva az alkalmazkodási erőfeszítéseket. A Buzz Lines hálózat sikeres megvalósítása szempontjából valamennyi kormányzási szinten döntő fontosságúak a területfejlesztési folyamatok.

A beporzókra irányuló, tájakon átívelő intézkedéseket uniós alapok, különösen az EU közös agrárpolitikája (KAP), a kohéziós politikai alapok és a LIFE program útján is támogatni kell. A tagállamok feladata e tekintetben is a határon átnyúló együttműködés ösztönzése és elősegítése.

A beporzók élőhelyeinek helyreállítása a mezőgazdasági tájakon

Az ismert terhelések közé tartoznak bizonyos agrárgazdálkodási gyakorlatok, mint például a monokultúra, a peszticidek nagymértékű használata és az intenzív talajművelés, az intenzíven végzett legeltetés vagy kaszálás, illetve adott esetben a gyepterületek túlzott trágyázása¹⁷, ami a beporzók pusztulásához vezet a mezőgazdasági tájakon. E tendencia megfordításához kulcsfontosságú a beporzóbarát agronómiai technikák, különösen az agroökológia nagyobb mértékű alkalmazása.

A KAP az átmenet támogatásának egyik fő eszköze olyan intézkedések útján, mint a biogazdálkodás, a tájképi elemek fenntartása és fejlesztése, az agrárerdészet, a vegyi anyagok használatának csökkentése, valamint a legelőkön és védősávokon található beporzóbarát növények védelme. 2023–2027-ben a KAP-ot egy új zöldítési struktúra fogja irányítani az I. pillér keretében megerősített alapkövetelmények és új ökörendszerek mellett, illetve a II. pillér szerinti intézkedésekkel, például az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal kombinálva. A mezőgazdasági tájakon a beporzók számára kedvező beavatkozásokat stratégiai és összehangolt módon kell megtervezni, a helyi

¹⁷ [A beporzókról szóló uniós kezdeményezést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum](#), SWD(2018) 302 final.

szinten azonosított igények alapján. A beporzóbarát tájak biológiai sokféleséget és gazdag tájképi elemeket mutatnak, és megfelelő mennyiségű, jó minőségű, jól összekapcsolt élőhelyet kínálnak¹⁸.

A KAP-on belül a tagállamok olyan stratégiai beavatkozásokat tervezhetnek, amelyek hozzájárulnak a konkrét gazdasági, környezeti és társadalmi célkitűzésekhez. Az eredményalapú támogatási rendszerek például hatékonyabbá tehetik a megközelítést, illetve nagyobb rugalmasságot és ösztönzőket kínálhatnak a gazdálkodóknak a környezetbarát gyakorlatok alkalmazására. Emellett arra buzdítják a tagállamokat, hogy olyan kollektív rendszerek útján mérsékeljék a tájszintű terhelést, amelyek az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások kollektív végrehajtása terén ösztönzik a gazdálkodók együttműködését.

A tagállamok által kidolgozott KAP stratégiai tervek¹⁹ különböző, a beporzókat nagy eséllyel védő intézkedéseket tartalmaznak. Több terv célja például a vadon élő beporzók táplálására szolgáló területek, például virágsávok létrehozása, egynyári mézelő növények termesztése vagy más alkalmas tájképi elemek kialakítása. Más kötelezettségvállalások a szántóterületek nem termelésre szánt részeinek kialakítására vonatkoznak, többek között a beporzók helyzetének javítása és a beporzó rovarok táplálékellátásának növelése céljából. A tervek azt is célozhatják, hogy a kémiai növényvédő szereket biológiai védekezési módszerekkel váltsák fel, jelentősen hozzájárulva a beporzók védelméhez.

Az agrokemikáliák (különösen a peszticidek és a magas tápanyagterhelés) kockázatait is megfelelően kell mérsékelni. Ez közös erőfeszítéseket és együttműködést igényel a hatóságok és a gazdálkodók között. A biológiai sokféleség és a beporzók megőrzése terén jól képzett mezőgazdasági tanácsadók, valamint a demonstrációs és kommunikációs tevékenységek kulcsfontosságúak a célzott intézkedések jobb elterjedésének elősegítésében. A beavatkozások hatásának értékeléséhez a beporzók uniós szintű nyomonkövetési módszertanán alapuló megbízható mutatókat kell alkalmazni, amint azok rendelkezésre állnak (lásd I. prioritás). A KAP keretében a tagállamok kezdeményezésére történő technikai segítségnyújtás – más finanszírozási források mellett – felhasználható a beporzók monitoringrendszer (EU-PoMS) kiépítésének támogatására.

A peszticidhasználat beporzókra gyakorolt hatásainak mérséklése

A peszticidek továbbra is a beporzók pusztulásának egyik fő okát jelentik, és hatásukat célzott szakpolitikákkal és gyakorlatokkal kell mérsékelni. „A termelőtől a fogyasztóig” uniós stratégiában és a biodiverzitási stratégiában a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ig 50 %-kal csökkentse a peszticidek kockázatát és használatát, valamint a veszélyesebb peszticidek használatát. A tervek szerint e célok megvalósítására különösen a növényvédő szerek fenntartható használatáról szóló rendeletjavaslat²⁰ útján fog sor kerülni. A Bizottság ezenkívül további munkát fog végezni annak érdekében, hogy javítsa a növényvédő szerek kockázata és használata csökkentésének számszerűsítésére használt mutatókat.

¹⁸ [IPBES \(2016\). A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform értékelő jelentése a beporzókról, a beporzásról és az élelmiszer-termelésről.](#)

¹⁹ A KAP stratégiai tervek 2023. január 1-jén léptek hatályba.

²⁰ [Az Európai Bizottság rendeletjavaslata a növényvédő szerek fenntartható használatáról](#), COM(2022) 305.

A rendelettervezet részeként a Bizottság a peszticidek érzékeny területeken történő használatának tilalmát is javasolta. Ide tartoznak a természetmegőrzési szempontból védett területek, valamint a kihalással fenyegetett beporzóknak otthont adó területek. Az intézményközi tárgyalások részeként az Európai Parlament és a Tanács részletesen vizsgálja e tilalom módozatait. A rendelettervezet az integrált növényvédelem (IPM) fokozott alkalmazását is előírja. Ez megállapítja a növényvédelmi beavatkozások hierarchiáját, ahol az alacsony kockázatú intézkedéseken van a hangsúly, és kémiai peszticideket csak végső esetben alkalmaznak.

Egyre nagyobb aggodalomra ad okot, hogy a tagállamok szükséghelyzeti engedélyeket adnak ki az uniós szinten már nem engedélyezett peszticidekre. A Bizottság továbbra is figyelemmel kíséri a helyzetet, és megbízza az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot (EFSA) annak ellenőrzésével, hogy a tagállamok által az ilyen engedélyekhez benyújtott indokok helytállóak-e. A Bizottság ezt már többször megtette az egyes neonikotinoidok használatára vonatkozó szükséghelyzeti engedélyek kapcsán²¹. Emellett a Bizottság lépéseket tesz a kémiai növényvédelem alacsony kockázatú alternatíváinak – különösen a biológiai megoldások, például a mikroorganizmusok – elérhetőségének javítására²².

A Bizottság jelenleg dolgozik a peszticidek beporzókra vonatkozó kockázatértékelésének megerősítésén. Idetartozik a méhekre vonatkozó kockázatértékelés megerősítése²³ a peszticidhasználat mézelő méhekre és vadon élő méhfajokra gyakorolt nemkívánatos hatásainak minimalizálása érdekében. Sürgősen fel kell továbbá gyorsítani azon vizsgálati módszerek elérhetőségét, amelyek lehetővé teszik a peszticidek vadon élő beporzókra gyakorolt toxicitásának meghatározását. Azt is biztosítani kell, hogy a növényvédő szerekben ne használjanak a hatóanyagokkal együtt koformulánsokat, ha azokról feltételezhető, hogy elfogadhatatlan hatást gyakorolnak a környezetre, beleértve a beporzókat is.

A beporzók élőhelyeinek javítása a városi területeken

Az urbanizáció és az infrastruktúra fejlesztése csökkenti a beporzók természetes élőhelyeinek elérhetőségét. A megfelelően tervezett és kezelt városi területek azonban menedékként szolgálhatnak a beporzók számára, különösen a virágforrásoktól megfosztott tágabb környezetben. Az élőhelyek összekapcsoltságát is javíthatják azáltal, hogy olyan lépőkő élőhelyeket biztosítanak, mint a közparkok, magánkertek (vidéki területeken is), városi gazdaságok, zöld falak és zöld tetők.

A Bizottság iránymutatást dolgozott ki a beporzóbarát városokról²⁴, amelyet a városoknak kell népszerűsíteniük és széles körben alkalmazniuk. Ezenkívül a beporzók megőrzését a városi zöldítési tervek kidolgozásakor is figyelembe kell venni²⁵. A városi területek a szerepvállalási tevékenységek csomópontjai is, így fontos szerepet játszanak a polgárok természetvédelmi tevékenységekbe való fokozottabb bevonásában.

Az idegenhonos inváziós fajok által a beporzókra gyakorolt hatások mérséklése

²¹ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/approval-active-substances/renewal-approval/neonicotinoids_en

²² https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/micro-organisms_en

²³ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/protection-bees_en

²⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Pollinator-friendly+cities>

²⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

Egyes idegenhonos inváziós fajok közvetlen vagy közvetett nyomást gyakorolhatnak a beporzókra. Őshonos beporzókra vadászhatnak, új betegségek és kórokozók vektorai lehetnek, vagy táplálékforrásokért versenyezhetnek velük. Az idegenhonos inváziós növények kiszoríthatják az őshonos növényeket, megváltoztatva ezzel azokat a növényközösségeket, amelyekről az őshonos beporzók függenek.

Azon idegenhonos inváziós fajok további betelepítésének és behurcolásának megelőzése érdekében, amelyek súlyos hatást gyakorolhatnak a beporzókra, mérlegelni kell, hogy felvegyék őket az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékébe²⁶.

Annak biztosítása érdekében, hogy az érzékeny területeken történő peszticidhasználat korlátozása ne ássa alá az idegenhonos inváziós növényfajok jövőbeli kezelését, fontos lesz növelni a nem kémiai kezelési opciók elérhetőségét, alkalmazását és hatékonyságát.

A beporzókra káros idegen fajok betelepítésének és behurcolásának kockázata is tovább csökkentendő a beporzóbarát őshonos növények és vetőmagkeverékek használatának segítségével, például magánkertekben, közterületeken, mezőgazdasági földterületeken és erdőkben.

Az éghajlatváltozás és a beporzók pusztulását előidéző egyéb okok kezelése

Az éghajlatváltozás megváltoztatja a helyi időjárási viszonyokat a hőmérséklet és a csapadék tekintetében, ezáltal pedig csökkentheti a beporzók rendelkezésére álló erőforrásokat (pl. aszály miatt), és megzavarhatja a növény-beporzó kapcsolatokat, például a virágzás időzítését és a specialista beporzók megjelenését.

A módosult éghajlati viszonyokhoz való alkalmazkodás miatt számos fajnak várhatóan meg kell változtatnia elterjedési területét, ami új területekre való költözést tesz szükségessé. Bár az EU számos éghajlat-politikát és -stratégiát vezetett be annak érdekében, hogy 2050-re az első klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens kontinenssé váljon²⁷, az európai ökoszisztémákra az elkövetkező évtizedekben elkerülhetetlenül hatással lesz az éghajlatváltozás. Fontos lesz tehát megvizsgálni az éghajlatváltozásnak a beporzókra és élőhelyeikre gyakorolt hatását, és ez alapján azonosítani a beporzók számára leginkább veszélyeztetett területeket a célzott mérséklési intézkedések kidolgozásához és végrehajtásához.

²⁶ [Az 1143/2014/EU rendelet az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről.](#)

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/index_en

A fényszennyezés éjszakai beporzókra gyakorolt hatása jól ismert, ami nemzeti, regionális és helyi szinten konkrét mérséklési intézkedéseket tesz lehetővé. A Bizottság a fényszennyezés mérséklésére vonatkozó ajánlásokat beépítette a polgároknak²⁸ és a városoknak²⁹ szóló iránymutatásaiba, és továbbra is népszerűsíteni fogja azokat.

A beporzókra a biocid termékek is hatással lehetnek. A hatóanyagok jóváhagyása és az ezeket tartalmazó biocid termékek engedélyezése szigorú kockázatértékeléshez kötött³⁰. Az Európai Vegyianyag-ügynökség jelenleg dolgozik a beporzók biocid termékek miatti kockázatának értékelését célzó egyedi megközelítés kialakításán³¹.

2.3. III. PRIORITÁS: A társadalom mozgósítása, valamint a stratégiai tervezés és együttműködés előmozdítása minden szinten

A polgárok és a vállalkozások cselekvésének segítése

Az előző két prioritásnál vázolt intézkedések végrehajtásához az összes érintett szereplő, köztük tudósok, politikai döntéshozók, polgárok, gazdálkodók és vállalkozások széles körű mozgósítása szükséges.

Ezt hatékony kommunikációs, mozgósítási és hálózatépítési tevékenységekkel kell alátámasztani. Tovább kell ösztönözni a nyilvánosság részvételét a beporzók nyomon követésében és megőrzésében. Ennek ki kell terjednie a civil tudományra, valamint a nyilvánosság nyomonkövetési és megőrzési tevékenységekben való részvételének szervezett folyamataira minden releváns szinten. Az európai fenntarthatósági kompetenciakeret³² képessé teheti a polgárokat az e tekintetben történő cselekvésre.

A beporzók pusztulása várhatóan komoly hatást gyakorol majd a jövő generációira, ezért a fiatalok szerepvállalására is különös figyelmet kell fordítani. E téren az új technológiák, mint a Pollinator Park virtuális valóság élménye³³, kiegészítő csatornákat kínálnak a társadalom egészének bevonására.

A meglévő hálózatok révén tovább kell könnyíteni a fontos üzleti szektorok szerepvállalását, hogy elő tudják segíteni a beporzók megőrzését célzó fellépés iránymutatásainak bevezetését az ágazatokban.

A stratégiai tervezés és együttműködés előmozdítása minden szinten

A beporzóról szóló kezdeményezést nemzeti, regionális és helyi szinten jól kidolgozott stratégiai megközelítésekbe kell átültetni. A beporzók pusztulását csak az összes irányítási szinten megvalósuló következetes fellépéssel lehet visszafordítani.

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

²⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

³⁰ https://health.ec.europa.eu/biocides/biocidal-products_hu

³¹ https://echa.europa.eu/documents/10162/17234/scoping_paper_pollinators_guidance_en.pdf/7957c0f8-5ded-4a6e-17a7-2a899bbb141a

³² https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

³³ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/pollinator-park_en

A nemzeti beporzó stratégiáknak minden érintett ágazatban és szakpolitikában össze kell hangolniuk és ösztönözniük kell a beporzók pusztulásának 2030-ig történő visszafordítására irányuló erőfeszítéseket, többek között az uniós kohéziós politikai alapokból támogatott intézkedések útján. Ezeket regionális és helyi szintű cselekvési tervekbe kell átültetni. A stratégiákat és cselekvési terveket átlátható módon, az összes érdekelt féllel szorosan együttműködve, illetve a meglévő hálózatokat és platformokat alkalmazva kell kidolgozni a többszereplős együttműködés elősegítése érdekében. Szükség esetén új hálózatok és platformok létrehozását kell megvizsgálni. A vitát kiváltó témák és beavatkozások esetében a részvételen alapuló, deliberatív és közös alkotási folyamatok további eszközöket kínálnak a különböző szereplők, köztük a polgárok közötti feszültségek kezelésére. Különösen fontos lesz a Régiók Európai Bizottságának aktív szerepe a regionális szerepvállalás és együttműködés előmozdításában.

Végezetül, a beporzók pusztulása nem csupán Európa számára jelent kihívást. Az uniós erőfeszítéseknek hozzá kell járulniuk az e globális tendencia visszafordítására irányuló nemzetközi erőfeszítésekhez, a beporzókról szóló nemzetközi kezdeményezés³⁴ és más releváns nemzetközi fórumok útján.

3. KÖVETKEZTETÉS

A vadon élő beporzók pusztulása megállításának és visszaszorításának nincs alternatívája, ha az EU meg kívánja őrizni az emberi jóléthez alapvető fontosságú biológiai sokféleséget. A beporzókról szóló uniós kezdeményezés új cselekvési kerete kijelöli az EU számára a kihívás megoldásához vezető utat. Ez a természet helyreállításáról szóló javasolt jogszabállyal együtt új megállapodást jelent a beporzókra vonatkozóan az EU-ban.

Ez a felülvizsgált kezdeményezés hozzájárul az európai zöld megállapodás célkitűzéseéhez, különösen a biodiverzitási stratégia és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia esetében. Emellett értékes hozzájárulást nyújt a vonatkozó ENSZ fenntartható fejlődési célok és a Biológiai Sokféleség Egyezmény keretében vállalt kötelezettségek terén elért uniós előrehaladáshoz.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassa az e kezdeményezés szerinti új cselekvési keretet, és valamennyi érdekelt féllel szorosan együttműködve aktívan vegyen részt annak végrehajtásában.

³⁴ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-06-en.pdf>

MELLÉKLET – ÚJ CSELEKVÉSI KERET

Ez a melléklet a beporzókrol szóló felülvizsgált uniós kezdeményezés egyes prioritásaihoz kapcsolódó célkitűzésekről és intézkedésekről ad áttekintést.

I. PRIORITÁS: A beporzók pusztulásával, valamint annak okaival és következményeivel kapcsolatos ismeretek bővítése		
2030-ig elérendő célkitűzések <i>A beporzók állapotának és pusztulásuk fő okainak rendszeres figyelésére, illetve értékelésére egy uniós szintű nyomonkövetési rendszer útján kerül sor. Ez alapján történik a vonatkozó nemzeti és uniós szakpolitikák beporzókra gyakorolt hatásait jelző megbízható mutatók kidolgozása. Megszűnnek a beporzók pusztulásával, annak okaival, illetve a társadalomra és gazdaságra gyakorolt következményeivel kapcsolatos súlyos ismeretbeli hiányosságok. A beporzókra vonatkozó adatokhoz és információkhoz nyílt hozzáférés biztosított.</i>		
INTÉZKEDÉS		BEFEJEZÉSI HATÁRIDŐ
1. ÁTFOGÓ NYOMONKÖVETÉSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA		
1.1.	A Bizottságnak és a tagállamoknak le kell zárniuk a beporzók uniós monitoringrendszerére (EU-PoMS) vonatkozó szabványosított módszertan kidolgozását és tesztelését. A módszertan a beporzó fajok abundanciájára és sokféleségére vonatkozóan megfelelő statisztikai erővel rendelkező éves adatkészleteket biztosít annak értékeléséhez, hogy a beporzók pusztulását uniós és nemzeti szinten egyaránt visszafordították-e. Amint a módszertan rendelkezésre áll, a tagállamoknak a gyakorlatban kell alkalmazniuk a rendszert.	2026
1.2.	A Bizottság a tagállamok és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával integrált keretet dolgoz ki a beporzók pusztulásának, illetve e jelenség okainak és következményeinek nyomon követésére ³⁵ . A Bizottság továbbra is támogatja a beporzókat fenyegető főbb veszélyekre vonatkozó adatok szisztematikus gyűjtését , különösen az EMBAL ³⁶ és az Insignia ³⁷ kezdeményezések útján.	2026

³⁵ Ez a DPSIR (hajtóerők, terhelések, állapot, hatás és válasz) beavatkozási modellt követi.

³⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

³⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

1.3.	A Bizottság mutatókat készít ki a beporzó populációk állapotához és terheléseihez, és megvizsgálja a beporzóknak az ökoszisztéma egészségére, a gazdaságra és az emberi jólétre gyakorolt hatásait jelző mutatók kidolgozásának lehetőségeit. E mutatók kidolgozásának célja, hogy többek között hozzájáruljanak a vonatkozó szakpolitikák, például a közös agrárpolitika értékeléséhez (link az 5.4. intézkedéshez).	2030-ig folyamatos
2. A KUTATÁS ÉS AZ ÉRTÉKEKELÉS TÁMOGATÁSA		
2.1.	A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a beporzók állapotával, pusztulásuk okaival és következményeivel , valamint a hatékony mérséklési intézkedésekkel kapcsolatos kutatást és innovációt. A Horizont Európa uniós kutatási és innovációs keretprogram és a nemzeti kutatási erőfeszítések útján támogatott, prioritást élvező alap- és alkalmazott kutatásoknak szélesíteniük kell a beporzók csoportjaira vonatkozó tudásbázist, és javítaniuk kell a beporzókat fenyegető új veszélyek megértését.	2030-ig folyamatos
2.2.	A legfontosabb beporzó rovarcsoportok – méhek, zengőlegyek, nappali lepkék és éjszakai lepkék – tekintetében a Bizottság véglegesíti az Európai Vörös Lista értékelését.	2024
2.3.	A Bizottság a tagállamokkal és az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel közösen azonosítja és feltérképezi az EU-ban a fontos beporzó területeket , amelyeknek a megőrzési és helyreállítási erőfeszítések középpontjába kell kerülniük.	2025
3. A KAPACITÁSÉPÍTÉS ÉS A TUDÁSMEGOSZTÁS ELŐMOZDÍTÁSA		
3.1.	A hiányosságok felmérése alapján a Bizottságnak és a tagállamoknak támogatniuk kell a beporzó taxonómia (az elnevezés, leírás és osztályozás tudományága) terén dolgozó uniós szakértők kapacitásának növelését célzó beruházásokat a kutatási és nyomonkövetési igények kielégítése érdekében. A tagállamoknak fokozniuk kell az oktatási erőfeszítéseket és munkalehetőségeket kell teremteniük ezen a területen.	2030-ig folyamatos
3.2.	A Bizottság folytatja a beporzó fajok adatházisának fejlesztését (beleértve az egyes fajok leírását, képeit és eloszlási térképeit), és támogatja a beporzók nyomon követését megkönnyítő terepi útmutatók és azonosítási kulcsok kidolgozását.	2025
3.3.	A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a kutatási és nyomonkövetési tevékenységeket,	2030-ig folyamatos

	valamint más releváns adatforrások, például a KAP integrált igazgatási és kontrollrendszere (IIER) szerinti földhasználati adatokból származó adatokhoz és információkhoz való nyílt hozzáférést .	
3.4.	A Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség továbbra is elősegíti a tudásmegosztást a beporzókkal kapcsolatos uniós információs kaptár ³⁸ és az európai biodiverzitási információs rendszer (BISE) ³⁹ útján.	2030-ig folyamatos
3.5.	A Bizottságnak és a tagállamoknak támogatniuk kell a beporzókra vonatkozó tudásbázis javításához fontos kutatási infrastruktúra továbbfejlesztését, többek között olyan meglévő kezdeményezésekre építve, mint a tudományos gyűjtemények elosztott rendszere (DiSSCo) ⁴⁰ és az európai ökoszisztéma hosszú távú kutatása (eLTER) ⁴¹ .	2026
II. PRIORITÁS: A beporzók megőrzésének javítása és pusztulásuk okainak kezelése		
2030-ig elérendő célkitűzések <i>A beporzók és élőhelyeik tekintetében megfelelő megőrzési és helyreállítási intézkedéseket határoztak meg és hajtottak végre. A beporzókkal kapcsolatos intézkedések teljesen beépültek a közös agrárpolitikába, a tagállamok pedig teljes mértékben kihasználják a vidéki és városi területek beporzó élőhelyeinek fenntartására és helyreállítására többek között az uniós kohéziós politika keretében nyújtott finanszírozási lehetőségeket. A beporzók élőhelyei hatékonyan kapcsolódnak össze a tágabb környezetben, lehetővé téve a beporzók számára a területen való szétszóródást és a kedvezőtlen éghajlati hatásokra való reagálást. A beporzók védelmet élveznek a peszticidek, más környezetszennyező anyagok és az idegenhonos inváziós fajok hatásaival szemben.</i>		
4. A BEPORZÓ FAJOK ÉS ÉLŐHELYEK VÉDELME NEK JAVÍTÁSA		
4.1.	A Bizottság lezárja a veszélyeztetett beporzó fajokra vonatkozó természetvédelmi tervek kidolgozását. Két terv mezőgazdasági és erdészeti tájakra, a harmadik pedig a Kanári-szigetekre vonatkozik. A Bizottságnak és	2026

³⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>

³⁹ <https://biodiversity.europa.eu>

⁴⁰ <https://www.dissco.eu>

⁴¹ <https://elter-ri.eu>

	a tagállamoknak támogatniuk kell e tervek végrehajtását.	
4.2.	A Bizottság azonosítja az élőhelyvédelmi irányelv alapján védett élőhelyekre jellemző beporzó fajokat . A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezen élőhelyeknél – különösen a Natura 2000 gazdálkodási tervek keretében – végrehajtott intézkedések figyelembe vegyék a beporzók védelmét. A tagállamoknak megfelelő finanszírozást kell biztosítaniuk ezekhez az intézkedésekhez.	2030-ig folyamatos
4.3.	A tagállamoknak a meglévő védett területek kezelése során, valamint a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia keretében az új védett területek tekintetében tett vállalásaikban figyelembe kell venniük a veszélyeztetett beporzó fajok szükségleteit ⁴² .	2030-ig folyamatos
4.4.	A Bizottságnak és a tagállamoknak az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával tervezetet kell kidolgozniuk a beporzók ökológiai folyosóinak hálózatára – „ Buzz Lines ” –, továbbá egy intézkedési tervet annak megvalósítására. A terv alapját a fontos beporzó területek feltérképezése és az új élőhelyek helyreállítás útján történő létrehozása képezi. A Buzz Lines hálózat megvalósításának támogatása érdekében a tagállamoknak nemzeti, regionális és helyi szinten be kell építeniük a beporzók megőrzését a területrendezési politikákba .	2027, folyamatos végrehajtással 2030-ig
4.5.	A Bizottságnak és a tagállamoknak a LIFE program útján továbbra is elő kell mozdítaniuk a beporzók védelmére irányuló tevékenységeket.	2030-ig folyamatos
5. A BEPORZÓK ÉLŐHELYEINEK HELYREÁLLÍTÁSA A MEZŐGAZDASÁGI TÁJAKON		
5.1.	A Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal a beporzóbarát gazdálkodás közös agrárpolitika (KAP) keretében történő támogatásának fokozása érdekében. A tagállamoknak a KAP és más vonatkozó eszközök (pl. nemzeti vagy regionális természetvédelmi intézkedések) részeként célzott és stratégiailag megtervezett beavatkozásokat kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk, hogy 2030-ig visszafordítsák a beporzók pusztulását a mezőgazdasági tájakon. Biztosítaniuk kell továbbá a különböző eszközök és intézkedések közötti összhangot és szinergiákat. Ezen igényre tekintettel a Bizottság megvizsgálja, hogy a KAP jövőbeli	2030-ig folyamatos

⁴² Az Európai Vörös Lista értékelései szerint, <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

	reformja során miként kezelhető legjobban a beporzók megőrzése és helyreállítása.	
5.2.	A Bizottság továbbra is ösztönzi a tagállamokat és az érdekelt feleket a bevált gyakorlat megosztására és koordinációs tevékenységek szervezésére a jelenlegi KAP keretében, így segítve a beporzók javát szolgáló hatékony eszközök – például az eredményalapú támogatási rendszerek és a gazdálkodói kollektív intézkedések – kialakítását és bevezetését, többek között az uniós KAP-hálózat és más érdekelt felek platformjai útján.	2027
5.3.	A tagállamoknak fokozniuk kell a gazdálkodási tanácsadási szolgáltatások kapacitását a beporzók megőrzése és helyreállítása terén. A tagállamoknak emellett kommunikációs és demonstrációs tevékenységeket is kell végezniük a beporzóbarát rendszerekkel kapcsolatban.	2030-ig folyamatos
5.4.	A Bizottság folytatja egy beporzó mutató kidolgozását annak érdekében, hogy beépítse azt a KAP teljesítménykeretébe, amint a beporzók uniós monitoringrendszere (EU-PoMS) kellő mértékben megvalósul.	2026
6. A PESZTICIDHASZNÁLAT BEPORZÓKRA GYAKOROLT HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSE		
6.1.	A Bizottság előírja, hogy minden tagállam a vonatkozó jogi követelményeknek megfelelő rendszereket hozzon létre annak biztosítására, hogy a növényvédő szerek hivatásos felhasználói integrált növényvédelmet (IPM) alkalmazzanak a növényvédő szerek beporzókra gyakorolt hatásának minimalizálása érdekében.	2026
6.2.	A Bizottság értékelni fogja a meglévő harmonizált kockázati mutatók javításának vagy az új mutatók kidolgozásának lehetőségeit a növényvédő szerek kockázati és használati tendenciáinak jobb becslése érdekében, beleértve a beporzók kockázatait is.	2030-ig folyamatos
6.3.	A Bizottság továbbra is figyelemmel kíséri a beporzókra káros peszticidek szükséghelyzeti engedélyezését , és szükség esetén felkéri az EFSA-t a tagállamok által benyújtott indoklások értékelésére. A Bizottság megbízza az EFSA-t, hogy ezen indoklások értékeléséhez külön protokollokat dolgozzon ki. Amennyiben a szükséghelyzeti engedélyek indokolatlannak bizonyulnak, a Bizottság továbbra is határozatokat fogad el a betiltásukról. A Bizottság figyelemmel kíséri a szükséghelyzeti engedélyekre vonatkozó útmutató végrehajtását, és szükség esetén mérlegeli, hogy az 1107/2009/EK rendelet alapján jogilag kötelező erejű kritériumokat határozzon meg ahhoz, hogy mikor adhatók ki szükséghelyzeti engedélyek.	2030-ig folyamatos

6.4.	A közzétételt követően a Bizottság a tagállamokkal együttműködve törekszik az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) a méhek peszticidhasználat miatti kockázatának értékeléséről szóló, felülvizsgált méhészeti útmutatójának teljes körű jóváhagyására és végrehajtására ⁴³ . Új ismeretek vagy modellezési eszközök elérhetővé válásakor a Bizottság további felülvizsgálatot kér az EFSA-tól.	2024
6.5.	A Bizottság a tagállamokkal együtt munkatervet készít a peszticidek beporzókra – köztük a vadon élő beporzókra – gyakorolt toxicitásának meghatározását célzó további vizsgálati módszerek kidolgozására, validálására és laboratóriumok közötti összehasonlítására. E munkaterv figyelembe veszi a vizsgálandó indikátorfajokat , és kiterjed a peszticidek szubletális és krónikus hatásaira . Magában foglalja e módszerek nemzetközi elismerésének támogatását a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) új vizsgálati iránymutatásain keresztül.	2025
6.6.	A Bizottság végrehajtási rendeletet ⁴⁴ készít elő a növényvédő szerekben lévő elfogadhatatlan koformulánsok azonosítására szolgáló eljárás és kritériumok rögzítésével, amelyek a beporzókra vonatkozó környezetvédelmi kritériumokat is magukban foglalják.	2024
7. A BEPORZÓK ÉLŐHELYEINEK JAVÍTÁSA A VÁROSI TERÜLETEKEN		
7.1.	A Bizottságnak és a tagállamoknak ösztönözniük kell a városokat a beporzóbarát városokról szóló útmutató ⁴⁵ végrehajtására.	2030-ig folyamatos
7.2.	A városi zöldítési tervek ⁴⁶ kidolgozása során az európai városoknak figyelembe kell venniük a beporzók megőrzésére vonatkozó követelményeket.	2030-ig folyamatos
8. AZ IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOK ÁLTAL A BEPORZÓKRA GYAKOROLT HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE		

⁴³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

⁴⁴ Az 1107/2009/EK rendelet 27. cikke alapján.

⁴⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

⁴⁶ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

8.1.	A Bizottság elvégzi az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok 1143/2014/EU rendelet szerinti jegyzékébe még nem felvett idegenhonos inváziós fajok miatt a beporzókat fenyegető veszélyek értékelését, és kockázatértékelést készít a leginkább problémás fajokról.	2025
8.2.	A Bizottság elvégzi a vadon élő beporzókra leginkább káros idegenhonos inváziós növényfajok kezelési lehetőségeinek értékelését, hogy fokozza a nem kémiai kezelési opciók elérhetőségét, alkalmazását és hatékonyságát.	2028
8.3.	A Bizottság iránymutatásokat dolgoz ki a beporzóbarát őshonos növények és vetőmagkeverékek használatának előmozdítására olyan területeken, mint a magánkertek, közterületek, mezőgazdasági földterületek és erdők.	2027
9. AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ÉS A BEPORZÓK PUSZTULÁSÁT ELŐIDÉZŐ EGYÉB OKOK KEZELÉSE		
9.1.	A Bizottság az Európai Környezetvédelmi Ügynökség támogatásával azonosítja a beporzók számára az éghajlatváltozással összefüggésben leginkább veszélyeztetett területeket , valamint célzott mérséklési intézkedéseket dolgoz ki és hajt végre. Nemzeti alkalmazkodási stratégiáikban a tagállamoknak figyelembe kell venniük az éghajlatváltozás beporzókra és élőhelyeikre gyakorolt hatását.	2030-ig folyamatos
9.2.	A tagállamoknak nemzeti, regionális és helyi szakpolitikák útján kell mérsékelniük a fényszennyezés beporzókra gyakorolt hatását. E téren a Bizottság elősegíti a nyilvánosság ⁴⁷ és a városok ⁴⁸ számára készített iránymutatás alkalmazását.	2030-ig folyamatos
9.3.	Az Európai Vegyianyag-ügynökség iránymutatásokat dolgoz ki a beporzók biocid termékek miatti kockázatának értékeléséhez.	2024

⁴⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

III. PRIORITÁS: A társadalom mozgósítása, valamint a stratégiai tervezés és együttműködés előmozdítása minden szinten		
2030-ig elérendő célkitűzések <i>A beporzók pusztulásának visszafordítását célzó nemzeti, regionális és helyi szintű cselekvési tervek kerültek kidolgozásra és végrehajtásra. A nagyközönség és a vállalkozások hatékony mozgósítása révén sikerült fokozni a közpolitikák hatását. Az érintett szereplők közötti együttműködésnek és koordinációnak köszönhetően minden szinten fokozódott az egyes intézkedések hatása. Az EU globális szinten vezető szerepet vállal a beporzókkal kapcsolatos nemzetközi fellépés támogatása és elősegítése terén.</i>		
10. A POLGÁROK ÉS A VÁLLALKOZÁSOK CSELEKVÉSÉNEK SEGÍTÉSE		
10.1.	A kommunikációs és hálózatépítési tevékenységek támogatása útján a Bizottságnak és a tagállamoknak továbbra is feladata a közvélemény figyelmének felhívása a beporzók pusztulására és a nyilvánosság bevonása a probléma megoldását célzó fellépésekbe.	2030-ig folyamatos
10.2.	A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell segíteniük a civil tudományt és könnyíteniük kell a nyilvánosság részvételét a beporzók nyomon követésében és megőrzésében, és különösen támogatniuk kell a fiatalok bevonását és a participatív kormányzást .	2030-ig folyamatos
10.3.	A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a beporzók védelmét célzó fellépésre vonatkozó útmutatók fontos üzleti szektorok általi alkalmazását ⁴⁹ , többek között az EU Business @ Biodiversity Platformon keresztül.	2030-ig folyamatos
11. A STRATÉGIAI TERVEZÉS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐMOZDÍTÁSA MINDEN SZINTEN		
11.1.	A tagállamoknak az érdekelt felekkel és a polgárokkal szorosan együttműködve nemzeti beporzó stratégiákat kell kidolgozniuk, amelyek az összes érintett ágazat és szakpolitika esetében koordinálják és ösztönzik a beporzók pusztulásának 2030-ig történő visszafordítására irányuló erőfeszítéseket. E téren a Bizottság támogatja a tagállamokat, többek között az uniós biodiverzitási platform beporzókkal foglalkozó	2025

⁴⁹ Útmutatók a beporzók védelmét célzó fellépésre az agrár-élelmiszeripar és italgyártás; kiskereskedelem; erdészet; kertészet; építőipar; tájépítészet; turizmus, energiaipar; méhészet; és nyersanyag-kitermelő ágazatok számára; lásd <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>

	munkacsoportján keresztül.	
11.2.	A Bizottságnak és a tagállamoknak támogatniuk és ösztönözniük kell a beporzók védelmére irányuló regionális és helyi szintű fellépést, többek között az uniós kohéziós politikai alapokon keresztül. A regionális és helyi hatóságoknak az érdekelt felekkel és a helyi közösségekkel szorosan együttműködve olyan cselekvési terveket kell kidolgozniuk, amelyek hozzájárulnak a beporzók pusztulásának 2030-ig történő visszafordítására irányuló uniós és nemzeti erőfeszítésekhez.	2030-ig folyamatos
11.3.	A Régiók Európai Bizottságának támogatnia kell a beporzókról szóló kezdeményezés végrehajtását a helyi és regionális hatóságok körében, elősegítve a beporzók védelmére vonatkozó ismeretek és bevált gyakorlat megosztását. Az Európai Bizottságnak és a Régiók Európai Bizottságának együtt kell működnie valamennyi kormányzati szint bevonásának előmozdítása terén, megfelelő támogatást, ösztönzést és koordinációt biztosítva a helyi és regionális szintű intézkedésekhez.	2030-ig folyamatos
11.4.	A Bizottság továbbra is elősegíti a többszereplős együttműködést a meglévő platformok, például az uniós biodiverzitási platform beporzókkal foglalkozó munkacsoportja, az Interreg szakpolitikai platform, a TAIEX-EIR tapasztalatcserén alapuló program, az uniós KAP-hálózat és az uniós városi zöldítési platform útján. A Bizottság megvizsgálja a több szereplő közötti uniós szintű együttműködés kapacitásnövelésének további igényeit.	2030-ig folyamatos
11.5.	A Bizottságnak és a tagállamoknak továbbra is elő kell mozdítaniuk a beporzókkal kapcsolatos hatékony nemzetközi fellépést , többek között az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), a Biológiai Sokféleség Egyezmény és az OECD keretében.	2030-ig folyamatos